



## Rättsfallssamlingen

DOMSTOLENS DOM (första avdelningen)

den 24 januari 2019\*

”Begäran om förhandsavgörande – Social trygghet – Förordning (EU) nr 1231/2010 – Tillämplig lagstiftning – A1-intyg – Artikel 1 – Utvidgning av tillämpningsområdet för A1-intyg till att omfatta tredjelandsmedborgare som lagligen vistas i en medlemsstat – Laglig vistelse – Begrepp”

I mål C-477/17,

angående en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 267 FEUF, framställd av Centrale Raad van Beroep (Appellationsdomstolen för mål som rör socialrätt och offentliganställda, Nederländerna) genom beslut av den 4 augusti 2017, som inkom till domstolen den 8 augusti 2017, i målet

**Raad van bestuur van de Sociale Verzekeringsbank**

mot

**D. Balandin,**

**I. Lukasjenko,**

**Holiday on Ice Services BV,**

meddelar

DOMSTOLEN (första avdelningen)

sammansatt av vice ordföranden R. Silva de Lapuerta, tillika tillförordnad ordförande på första avdelningen, samt domarna J.-C. Bonichot, E. Regan (referent), C.G. Fernlund och S. Rodin,

generaladvokat: N. Wahl,

justitiesekreterare: förste handläggaren M. Ferreira,

efter det skriftliga förfarandet och förhandlingen den 4 juli 2018,

med beaktande av de yttranden som avgetts av:

- Raad van bestuur van de Sociale Verzekeringsbank, genom H. van der Most, i egenskap av ombud,
- Holiday on Ice Services BV, I. Lukasjenko och D. Balandin, genom F. J. Webbink, advocaat,
- Nederländernas regering, genom M. Noort, M. Bulterman och J. Langer, samtliga i egenskap av ombud,

\* Rättegångsspråk: nederländska.

- Tjeckiens regering, genom M. Smolek, J. Vláčil och J. Pavliš, samtliga i egenskap av ombud,
  - Frankrikes regering, genom D. Colas och C. David, båda i egenskap av ombud,
  - Europeiska kommissionen, genom M. van Beek och D. Martin, båda i egenskap av ombud,
- och efter att den 27 september 2018 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,  
följande

### Dom

- 1 Begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av artikel 1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1231/2010 av den 24 november 2010 om utvidgning av förordning (EG) nr 883/2004 och förordning (EG) nr 987/2009 till att gälla de tredjelandsmedborgare som enbart på grund av sitt medborgarskap inte omfattas av dessa förordningar (EUT L 344, 2010, s. 1).
- 2 Begäran har framställts i ett mål mellan, å ena sidan, Raad van bestuur van de Sociale Verzekeringsbank (styrelsen för socialförsäkringskassan, Nederländerna) (nedan kallad SvB) och, å andra sidan, D. Balandin och I. Lukasjenko samt Holiday on Ice Services BV, tidigare Stage Entertainment Touring Services BV (nedan kallat HOI). Målet rör SvB:s vägran att till D. Balandin och I. Lukasjenko, i egenskap av tredjelandsmedborgare som är anställda av HOI, utfärda ett intyg på grundval av artikel 19.2 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 987/2009 av den 16 september 2009 om tillämpningsbestämmelser till förordning (EG) nr 883/2004 om samordning av de sociala trygghetssystemen (EUT L 284, 2009, s. 1) (nedan kallat A1-intyg).

### Tillämpliga bestämmelser

#### *Unionsrätt*

#### *Förordning nr 1231/2010*

- 3 I skälen 6–8, 10 och 11 i förordning nr 1231/2010 anges följande:
  - ”(6) Genom [Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 883/2004 av den 29 april 2004 om samordning av de sociala trygghetssystemen (EUT L 166, 2004, s. 1, och rättelse i EUT L 200, 2004, s. 1)] och förordning ... nr 987/2009 uppdateras och förenklas samordningsreglerna betydligt, såväl för de försäkrade som för socialförsäkringsinstitutionerna. För socialförsäkringsinstitutionerna syftar de uppdaterade samordningsreglerna till att påskynda och underlätta behandlingen av uppgifter om rätt till förmåner för de försäkrade och till att minska motsvarande administrativa kostnader.
  - (7) Att främja en hög social trygghetsnivå samt att höja levnadsstandarden och livskvaliteten i medlemsstaterna utgör mål för unionen.
  - (8) För att undvika att arbetsgivare och nationella socialförsäkringsinstitutioner tvingas att handlägga komplexa juridiska och administrativa situationer som endast berör en begränsad grupp av personer, är det viktigt att alla fördelar av moderniseringen och förenklingen i fråga om social trygghet kan åtnjutas genom ett enda rättsligt samordningsinstrument som kombinerar förordning ... nr 883/2004 och förordning ... nr 987/2009.

...

- (10) Tillämpningen av förordning ... nr 883/2004 och förordning ... nr 987/2009 på tredjelandsmedborgare som enbart på grund av sitt medborgarskap inte omfattas av dessa förordningar får inte ge berörda personer rätt till vare sig inresa, vistelse eller bosättning eller tillträde till arbetsmarknaden i en medlemsstat. Tillämpningen av förordning ... nr 883/2004 och förordning ... nr 987/2009 bör följaktligen inte påverka medlemsstaternas rätt att inte utfärda, att återkalla eller att vägra att förlänga ett inrese-, uppehålls- eller arbetstillstånd i den berörda medlemsstaten, i enlighet med unionslagstiftningen.
- (11) Förordning ... nr 883/2004 och förordning ... nr 987/2009 bör enligt den här förordningen endast vara tillämpliga om den berörda personen redan lagligen vistas på en medlemsstats territorium. Laglig vistelse bör därför vara en nödvändig förutsättning för tillämpningen av dessa förordningar.”

4 I artikel 1 i denna förordning föreskrivs följande:

”Förordning ... nr 883/2004 och förordning ... nr 987/2009 ska tillämpas på tredjelandsmedborgare som enbart på grund av sitt medborgarskap inte omfattas av dessa förordningar samt deras familjemedlemmar och efterlevande, förutsatt att de lagligen vistas inom en medlemsstats territorium och inte befinner sig i en situation som i alla avseenden är begränsad till en enda medlemsstat.”

*Förordning nr 883/2004*

5 I artikel 1 j och k i förordning nr 883/2004, i dess lydelse enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 465/2012 av den 22 maj 2012 (EUT L 149, 2012, s. 4) (nedan kallad förordning nr 883/2004) föreskrivs följande:

”I denna förordning används följande beteckningar med de betydelser som här anges:

...

j) *bosättning*: den ort där en person är stadigvarande bosatt.

k) *vistelse*: tillfällig bosättning.”

6 I artikel 13.1 i denna förordning anges följande:

”En person som normalt arbetar som anställd i två eller flera medlemsstater ska

- a) omfattas av lagstiftningen i den medlemsstat där han eller hon är bosatt om han eller hon utför en väsentlig del av sitt arbete i den medlemsstaten, eller
- b) om han eller hon inte utför en väsentlig del av sitt arbete i den medlemsstat där han eller hon är bosatt,
- i) omfattas av lagstiftningen i den medlemsstat där företagets eller arbetsgivarens säte eller verksamhetsställe är beläget, om han eller hon är anställd av ett företag eller en arbetsgivare, eller
- ii) omfattas av lagstiftningen i den medlemsstat där företagets eller arbetsgivarnas säte eller verksamhetsställe är beläget, om han eller hon är anställd av två eller flera företag eller arbetsgivare som har sina säten eller verksamhetsställen i en enda medlemsstat, eller

- iii) omfattas av lagstiftningen i den medlemsstat där företagets eller arbetsgivarens säte eller verksamhetsställe är beläget utanför den medlemsstat där han eller hon är bosatt, om han eller hon är anställd av två eller flera företag eller arbetsgivare som har sitt säte eller verksamhetsställe i två medlemsstater, varav den ena är bosättningsmedlemsstaten, eller
- iv) omfattas av lagstiftningen i den medlemsstat där han eller hon är bosatt, om han eller hon är anställd av två eller flera företag eller arbetsgivare, varav minst två har sitt säte eller verksamhetsställe i olika medlemsstater utanför den medlemsstat där han eller hon är bosatt.”

*Förordning nr 987/2009*

- 7 I artikel 16.1 och 16.2 i förordning nr 987/2009 föreskrivs följande:

”1. En person som arbetar som anställd eller utövar verksamhet i två eller flera medlemsstater ska informera den institution som utsetts av den behöriga myndigheten i personens bosättningsmedlemsstat om detta.

2. Den utsedda institutionen i bosättningsorten ska, med beaktande av artikel 13 i [förordning nr 883/2004] och artikel 14 i [förevarande förordning], utan dröjsmål fastställa vilken lagstiftning som är tillämplig på den berörda personen. Det inledande beslutet ska vara provisoriskt. Institutionen ska underrätta de utsedda institutionerna i varje medlemsstat där anställning utförs eller verksamhet utövas om det provisoriska beslutet.”

- 8 I artikel 19.2 i denna förordning föreskrivs följande:

”På begäran av den berörda personen eller av arbetsgivaren, ska den behöriga institutionen i den medlemsstat vars lagstiftning är tillämplig enligt avdelning II i [förordning nr 883/2004], utfärda ett intyg om att sådan lagstiftning är tillämplig och, i förekommande fall, ange till och med vilken dag och på vilka villkor.”

*Direktiv 2011/98*

- 9 I artikel 2 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/98/EU av den 13 december 2011 om ett enda ansökningsförfarande för ett kombinerat tillstånd för tredjelandsmedborgare att vistas och arbeta på en medlemsstats territorium och om en gemensam uppsättning rättigheter för arbetstagare från tredjeland som vistas lagligen i en medlemsstat (EUT L 343, 2011, s. 1) föreskrivs följande under rubriken ”Definitioner”:

”I detta direktiv gäller följande definitioner:

...

- b) *arbetstagare från tredjeland*: en tredjelandsmedborgare som har beviljats inresa till en medlemsstats territorium, lagligen vistas där och har tillstånd att arbeta som anställd enligt nationell rätt och/eller praxis i den medlemsstaten.

...

- 10 I artikel 3 i direktivet, som har rubriken ”Tillämpningsområde”, föreskrivs följande:

”1. Detta direktiv är tillämpligt på

...

- b) tredjelandsmedborgare som har beviljats inresa till en medlemsstat i andra syften än arbete i enlighet med unionsrätt eller nationell rätt, har tillstånd att arbeta och har ett uppehållstillstånd i enlighet med [rådets förordning (EG) nr 1030/2002 av den 13 juni 2002 om en enhetlig utformning av uppehållstillstånd för medborgare i tredjeland (EGT L 157, 2002, s. 1)], och
- c) tredjelandsmedborgare som har beviljats inresa till en medlemsstat för att arbeta i enlighet med unionsrätt eller nationell rätt.

2. Direktivet ska inte tillämpas på tredjelandsmedborgare

...

- i) som är varaktigt bosatta i enlighet med [rådets direktiv 2003/109/EG av den 25 november 2003 om varaktigt bosatta tredjelandsmedborgares ställning (EUT L 16, 2004, s. 44)],

...

3. Medlemsstaterna får besluta att kapitel II inte ska tillämpas på tredjelandsmedborgare som ... beviljats tillstånd att arbeta på en medlemsstats territorium under högst sex månader ...

...”

11 I artikel 12 i detta direktiv, som har rubriken ”Rätt till likabehandling”, föreskrivs följande:

1. Arbetstagare från tredjeland som avses i artikel 3.1 b och c ska åtnjuta likabehandling med medborgarna i den medlemsstat där de vistas när det gäller följande:

...

- e) De grenar av social trygghet som definieras i förordning (EG) nr 883/2004.

...

2. Medlemsstaterna får begränsa rätten till likabehandling genom att göra följande:

...

- b) Vad gäller punkt 1 e genom att begränsa de rättigheter för arbetstagare från tredjeland som följer av den punkten, men inte begränsa sådana rättigheter för arbetstagare från tredjeland som är anställda eller har haft en anställning under en minimiperiod på sex månader och är registrerade som arbetslösa.

Medlemsstaterna får dessutom bestämma att punkt 1 e med avseende på familjeförmåner inte ska tillämpas på tredjelandsmedborgare som har fått tillstånd att arbeta i en medlemsstat för en period på högst sex månader, för tredjelandsmedborgare som har beviljats inresa och vistelse för studier eller för tredjelandsmedborgare som har tillstånd att arbeta på grundval av en visering.

...”

### **Nederländsk rätt**

- 12 Beleidsregels van de SvB met betrekking tot de onderdanen van landen buiten de Europese Unie (SB2124) (SvB:s riktlinjer rörande medborgare från länder utanför Europeiska unionen (SB2124)) har följande lydelse:

”Den personkrets som omfattas av förordning ... nr 883/2004 begränsas i princip till unionsmedborgare, EES-medborgare och schweiziska medborgare. Tredjelandsmedborgare ingår endast i den personkrets som omfattas av denna förordning om de erkänns som flyktingar eller i egenskap av familjemedlem eller närstående. I förordning ... nr 1231/2010 fastställs emellertid att tredjelandsmedborgare som enbart på grund av sitt medborgarskap inte omfattas av förordning ... nr 883/2004 trots det omfattas av den förordningens tillämpningsområde om dessa medborgare lagligen vistas inom en medlemsstats territorium och lagligen flyttar inom unionen.

Begreppet laglig vistelse definieras inte i förordning ... nr 1231/2010. Enligt SvB:s policy vistas en person lagligt i Nederländerna om vistelsen är laglig i den mening som avses i artikel 8 i [Vreemdelingenwet 2000 (2000 års utlänningslag), med preciseringen att SvB inte anser att det rör sig om laglig vistelse om utlänningsen vistas i Nederländerna i väntan på besked angående en ansökan om en första inresa.

Det följer av rubriken, skälen och bestämmelserna i förordning [nr 1231/2010] att tredjelandsmedborgare på samma sätt som EU-medborgare ska uppfylla kravet avseende inresa enligt definitionen i [Beleidsregels van de SvB met betrekking tot Verplaatsingscriterium (SB2120) (SvB:s riktlinjer avseende inresekriteriet (SB2120))].

...”

- 13 Enligt SvB:s riktlinjer avseende inresekriteriet (SB2120) är förordning nr 883/2004 tillämplig på personer som har anknytning till flera medlemsstater. Den kan inte anses vara tillämplig i rent interna situationer eller i situationer där den berörda personen endast har anknytning till ett tredjeland och en enda medlemsstat.
- 14 Enligt Beleidsregels van de SvB met betrekking tot de territoriale werkingssfeer (SB2135) [SvB:s riktlinjer rörande det territoriella tillämpningsområdet (SB2135)], är förordning nr 883/2004 i princip endast tillämplig när en person bor och arbetar i Europeiska unionen. Av EU-domstolens praxis framgår emellertid att förordningen kan tillämpas om en person ingår i den personkrets som omfattas av förordningen men bor eller arbetar utanför Europeiska unionen.

### **Målet vid den nationella domstolen och tolkningsfrågan**

- 15 D. Balandin och I. Lukasjenko är tredjelandsmedborgare som är anställda av HOI, vilket är ett företag som har sitt stadgeenliga säte i Amsterdam (Nederländerna) och kontor i Utrecht (Nederländerna) och som under perioden oktober–maj varje år organiserar skridskouppvisningar i olika länder, däribland vissa medlemsstater.
- 16 Alla HOI:s medarbetare befinner sig i Nederländerna under några veckor för att förbereda sig inför uppvisningarna. En del av skridskoåkarna gör därefter ett antal uppträdanden i Nederländerna, medan övriga gör uppträdanden i andra medlemsstater, bland annat i Frankrike och i Tyskland. Under träningsperioden och, i förekommande fall, perioden för uppträdandena vistas samtliga tredjelandsmedborgare lagligt i Nederländerna, där de även beviljats arbetstillstånd om så krävs. Även i de övriga medlemsstater där de uppträder vistas de lagligt med stöd av en så kallad Schengenvisering.

- 17 Under många år utfärdade Svb A1-intyg till de tredjelandsmedborgare som var anställda av HOI. Detta intyg visade att den nederländska socialförsäkringslagstiftningen var tillämplig och att obligatoriska avgifter hade erlagts i Nederländerna. Från och med säsongen 2015/2016 har emellertid Svb inte utfärdat några sådana intyg, med argumentet att de felaktigt hade utfärdats under tidigare år. Svb avslog därför HOI:s ansökningar i detta hänseende.
- 18 Efter överläggningar, och med anledning av ett interimistiskt beslut meddelat av voorzieningenrechter Amsterdam (domaren med behörighet att besluta om interimistiska åtgärder, Amsterdam, Nederländerna), utfärdade Svb A1-intyg med giltighetstid till den 1 maj 2016. Säsongen 2015/2016 avslutades emellertid den 22 maj 2016, vilket gör att det kvarstår en tvist rörande dessa veckor i maj 2016. I dom av den 28 april 2016 slog Rechtbank Amsterdam (Domstolen i Amsterdam, Nederländerna), särskilt på grundval av principen om berättigade förväntningar, fast att Svb borde ha utfärdat A1-intyg som omfattar de sista veckorna av denna säsong. Svb överklagade denna dom till den hänskjutande domstolen.
- 19 Den hänskjutande domstolen har noterat att J. Balandin och I. Lukasjenko inte direkt faller inom den personkrets som omfattas av tillämpningsområdet för förordning nr 883/2004, såsom det definieras i artikel 2 i den förordningen, eftersom de varken är medborgare i en medlemsstat eller är statslösa eller flyktingar. De kan endast omfattas av bestämmelserna i förordningen med stöd av förordning nr 1231/2010 som under vissa förutsättningar utvidgade tillämpningsområdet för förordningarna nr 883/2004 och 987/2009 till att omfatta tredjelandsmedborgare som inte redan omfattas av dessa förordningar enbart på grund av sin nationalitet.
- 20 Enligt den hänskjutande domstolen är det obesträtt att J. Balandin och I. Lukasjenko inte var bosatta i Nederländerna eller i någon annan medlemsstat, utan tillfälligt vistades och arbetade i EU i den mening som avses i artikel 1 k i förordning nr 883/2004. Därför föreligger det en ovisshet beträffande huruvida endast tredjelandsmedborgare som faktiskt är bosatta, i den mening som avses i artikel 1 j i förordning nr 883/2004, kan åberopa bestämmelsen i artikel 1 i förordning nr 1231/2010, eller om även tredjelandsmedborgare som befinner sig i en sådan situation som D. Balandin och I. Lukachenko kan göra detta.
- 21 Den hänskjutande domstolen anser att tillämpningen av den sistnämnda bestämmelsen är problematisk på grund av skillnader mellan de olika språkversionerna. Begreppet ”laglig vistelse” förefaller nämligen kunna motsvara både en vistelse som inte nödvändigtvis är långvarig och en vistelse som uppvisar en viss grad av varaktighet.
- 22 Mot denna bakgrund beslutade Centrale Raad van Beroep (Appellationsdomstolen för mål som rör socialrätt och offentliganställda) att vilandeförklara målet och ställa följande fråga till EU-domstolen:
- ”Ska artikel 1 i förordning nr 1231/2010 tolkas så, att arbetstagare som är tredjelandsmedborgare och bosatta utanför unionen, men tillfälligt arbetar i olika medlemsstater för en i Nederländerna etablerad arbetsgivare, kan åberopa bestämmelserna i avdelning II i förordning nr 883/2004 och förordning nr 987/2009?”

### **Prövning av tolkningsfrågan**

- 23 Den hänskjutande domstolen har ställt sin fråga för att få klarhet i huruvida artikel 1 i förordning nr 1231/2010 ska tolkas så, att tredjelandsmedborgare, såsom de som är aktuella i det nationella målet, vilka vistas och arbetar tillfälligt i olika medlemsstater för en arbetsgivare som är etablerad i en medlemsstat kan åberopa samordningsbestämmelserna i förordningarna nr 883/2004 och nr 987/2009 i syfte att avgöra vilken lagstiftning om social trygghet som de omfattas av.

- 24 Domstolen erinrar inledningsvis om att artikel 1 i förordning nr 1231/2010 och förordningarna nr 883/2004 och nr 987/2009 ska tillämpas på tredjelandsmedborgare som enbart på grund av sitt medborgarskap inte omfattas av dessa förordningar samt deras familjemedlemmar och efterlevande, förutsatt att de lagligen vistas inom en medlemsstats territorium och inte befinner sig i en situation som i alla avseenden är begränsad till en enda medlemsstat.
- 25 Förordning nr 1231/2010 avser således att utvidga den personkrets som omfattas av tillämpningsområdet för förordningarna nr 883/2004 och nr 987/2009 till tredjelandsmedborgare som enbart på grund av sitt medborgarskap inte omfattas av dessa förordningar.
- 26 Såsom framgår av skäl 7 i förordning nr 1231/2010 bidrar förordningen, genom denna utvidgning, till att uppnå unionens mål att främja en hög nivå av socialt skydd och se till att tredjelandsmedborgare, såsom anges i skälen 6 och 8, åtnjuter de fördelar av moderniseringen och förenklingen av samordningsbestämmelserna om social trygghet som genomförts genom förordningarna nr 883/2004 och 987/2009, såväl för de försäkrade som för socialförsäkringsinstitutionerna.
- 27 I förevarande fall står det klart att de berörda personerna, i egenskap av tredjelandsmedborgare, inte omfattas av förordningarna nr 883/2004 och 987/2009 på grund av sitt medborgarskap, eftersom de varken är medborgare i medlemsstaterna eller är statslösa eller flyktingar. Det är dessutom ostridigt att dessa personer inte befinner sig i en situation som i alla avseenden är begränsad till en enda medlemsstat, eftersom de genomför en del av sina skridskouppvisningar i andra medlemsstater än Konungariket Nederländerna.
- 28 Under dessa förhållanden har de berörda personerna i det nationella målet, i enlighet med artikel 1 i förordning nr 1231/2010, rätt att omfattas av tillämpningsområdet för förordningarna nr 883/2004 och 987/2009 i den mån de "lagligen vistas" i en medlemsstat.
- 29 Det följer såväl av kravet på en enhetlig tillämpning av unionsrätten som av likhetsprincipen, att ordalydelsen i en unionsbestämmelse som, i likhet med artikel 1 i förordning nr 1231/2010, inte innehåller någon uttrycklig hänvisning till medlemsstaternas rättsordningar för fastställande av bestämmelsens innebörd och tillämpningsområde, i regel ska ges en självständig och enhetlig tolkning inom hela Europeiska unionen (se, för ett liknande resonemang, dom av den 19 september 2013, Brey, C-140/12, EU:C:2013:565, punkt 49 och där angiven rättspraxis).
- 30 Den hänskjutande domstolen anser att den exakta räckvidden av begreppet "laglig vistelse", i den mening som avses i denna bestämmelse, är osäker med tanke på skillnaderna i de olika språkversionerna av bestämmelsen. I den nederländska versionen används termen "*verblijven*", vilket verkar avse en vistelse som inte nödvändigtvis är av längre varaktighet, medan det i den tyska och den engelska versionen anges "*rechtmässige Wohnsitz*" respektive "*legally resident*" som skulle kunna förstås som att begreppet avser en vistelse med en viss grad av varaktighet.
- 31 Det framgår av fast rättspraxis från domstolen att den formulering som använts i en av språkversionerna av en unionsbestämmelse inte ensam kan ligga till grund för tolkningen av denna bestämmelse eller ges företräde framför övriga språkversioner. Unionsbestämmelserna ska nämligen tolkas och tillämpas på ett enhetligt sätt mot bakgrund av de olika versionerna på samtliga unionsspråk. I händelse av bristande överensstämmelse mellan språkversionerna av en unionsrättslig text, ska den aktuella bestämmelsen tolkas med hänsyn till systematiken i och ändamålet med de föreskrifter i vilka den ingår (dom av den 20 december 2017, Gusa, C-442/16, EU:C:2017:1004, punkt 34 och där angiven rättspraxis).
- 32 Vad för det första gäller det rättsliga sammanhang som förordning nr 1231/2010 ingår i, ska det erinras om att den, såsom framgår av punkt 25 i denna dom, syftar till att utvidga tillämpningsområdet för förordningarna nr 883/2004 och nr 987/2009 till att omfatta tredjelandsmedborgare som enbart på grund av sitt medborgarskap inte omfattas av dessa. Eftersom artikel 1 j i förordning nr 883/2004



innehåller en definition av begreppet "bosättning" ska det inledningsvis fastställas huruvida begreppet "laglig vistelse" i artikel 1 i förordning nr 1231/2010 har samma räckvidd som begreppet "bosättning" i artikel 1 i förordning nr 883/2004.

- 33 Med "bosättning" enligt artikel 1 j i förordning nr 883/2004 avses den ort där en person är stadigvarande bosatt. Detta skiljer sig från begreppet "vistelse" i artikel 1 k i nämnda förordning som där definieras som en tillfällig bosättning. Den berörda personens bosättning, i den mening som avses i artikel 1 j i den förordningen, är därför föremål för en bedömning av de faktiska omständigheterna och ska fastställas på grundval av den ort där personen har varaktigt centrum för sina intressen (se, för ett liknande resonemang, dom av den 5 juni 2014, I, C-255/13, EU:C:2014:1291, punkt 44 och där angiven rättspraxis).
- 34 Det bör dock noteras att begreppet "bosättning", i den mening som avses i förordningen, och begreppet "laglig vistelse" i den mening som avses i förordning nr 1231/2010, inte används för samma ändamål i dessa båda förordningar.
- 35 Syftet med förordning nr 883/2004 är nämligen, såsom framgår av skäl 15 i förordningen, att förhindra att de berörda blir utan skydd på området för social trygghet när det inte finns lagstiftning som är tillämplig på dem, samt att de berörda ska omfattas av det sociala trygghetssystemet i en enda medlemsstat, så att sammanträffande av flera medlemsstaters tillämpliga lagstiftningar och de komplikationer som kan följa härmed undviks (se, för ett liknande resonemang, dom av den 5 juni 2014, I, C-255/13, EU:C:2014:1291, punkterna 40–42 och där angiven rättspraxis).
- 36 I detta sammanhang är åtskillnaden mellan begreppen "bosättning" och "vistelse" avsedd att, såsom generaladvokaten har påpekat i punkt 63 i sitt förslag till avgörande, fastställa till vilken medlemsstat EU-medborgare har störst anknytning och vars lagstiftning de följaktligen omfattas av.
- 37 Såsom redan har konstaterats i punkt 25 i förevarande dom avser däremot förordning nr 1231/2010 att utvidga den personkrets som omfattas av tillämpningsområdet för förordningarna nr 883/2004 och nr 987/2009 till tredjelandsmedborgare som enbart på grund av sitt medborgarskap inte omfattas av dessa förordningar.
- 38 Såsom framgår av skäl 11 i förordning nr 1231/2010, är begreppet "laglig vistelse", i den mening som avses i förordningen, ett uttryck för unionslagstiftarens val att låta utvidgningen av den personkrets som omfattas av tillämpningsområdet för förordningarna nr 883/2004 och nr 987/2009 till medborgare i tredjeländer omfattas av villkoret att dessa lagligen vistas på den berörda medlemsstatens territorium. Detta begrepp skiljer sig således från begreppet "bosättning" i den mening som avses i artikel 1 j i förordning nr 883/2004.
- 39 Detta framgår även av skäl 10 i förordning nr 1231/2010, där det anges att tillämpningen av förordningarna nr 883/2004 och nr 987/2009 på tredjelandsmedborgare inte bör ge dem rätt till vare sig inresa, vistelse, bosättning eller tillträde till arbetsmarknaden i en medlemsstat och inte bör påverka medlemsstaternas rätt att neka eller återkalla ett tillstånd att resa in, vistas, bo eller arbeta inom deras respektive territorier eller att avslå ansökan om förnyelse av ett sådant tillstånd, i enlighet med unionslagstiftningen.
- 40 Valet av ett kriterium grundat på de rättsliga kraven för tredjelandsmedborgares vistelse på en medlemsstats territorium bekräftas av förarbetena till förordning nr 1231/2010. Det framgår nämligen av sidan 6 i motiveringen till förslaget till förordning om utvidgning av bestämmelserna i förordning nr 883/2004 och förordning nr 987/2009 till att gälla de tredjelandsmedborgare som inte omfattas av dessa bestämmelser enbart på grund av sin nationalitet [COM (2007) 439 final] att dessa medborgare ska vistas lagligen inom en medlemsstats territorium och således ha ett tillfälligt eller permanent uppehållstillstånd. I denna motivering anges också att dessa medborgare, för att kunna åtnjuta de

rättigheter som följer av bestämmelserna i förordning nr 883/2004 i en annan medlemsstat, inte nödvändigtvis måste uppfylla bosättningsvillkoret, utan kan vistas där tillfälligt, under förutsättning att deras närvaro inom denna stats territorium är förenlig med dess lagstiftning om inresa och vistelse.

- 41 Följaktligen är varken den tid som tredjelandsmedborgarna vistas i en medlemsstat eller den omständigheten att de behåller varaktigt centrum för sina intressen i ett tredjeland i sig avgörande vid fastställandet av huruvida de "lagligen vistas inom en medlemsstats territorium" i den mening som avses i artikel 1 i förordning nr 1231/2010.
- 42 Denna tolkning bekräftas av direktiv 2011/98, i vilket det bland annat föreskrivs en gemensam uppsättning rättigheter för arbetstagare från tredjeland som vistas lagligen i en medlemsstat. Såsom framgår av artikel 12.1 e och 12.2 b i det direktivet, jämförd med artikel 2 b och artikel 3.1 b och c, 3.2 i och 3.3 i det direktivet omfattas tredjelandsmedborgare som beviljats arbetstillstånd, även tillfälligt, i en medlemsstat i princip av likabehandlingsprincipen med avseende på de olika grenarna av social trygghet i den mening som avses i förordning nr 883/2004.
- 43 Det kan konstateras att en sådan tolkning för övrigt är bättre ägnad att säkerställa förverkligandet av de mål som angetts i punkt 26 i denna dom.
- 44 I förevarande fall bör det påpekas att det framgår av beslutet om hänskjutande att de berörda personerna i det nationella målet, som är anställda av ett företag som har sitt stadgeenliga säte i Nederländerna, vistas och arbetar lagligen på medlemsstaternas territorium där de genomför sina uppträdanden.
- 45 Härav följer att tredjelandsmedborgare som befinner sig i den situation som är aktuell i det nationella målet omfattas av de bestämmelser om samordning som föreskrivs i förordningarna nr 883/2004 och nr 987/2009 med avseende på fastställandet av tillämplig lagstiftning om social trygghet.
- 46 Med beaktande av de sakomständigheter som angetts i punkt 44 i förevarande dom erinrar domstolen i detta hänseende om att det i artikel 13 i förordning nr 883/2004 anges vilka anknytningskriterier som är tillämpliga på personer som utför avlönat arbete i två eller fler medlemsstater. Det ankommer på den hänskjutande domstolen att kontrollera huruvida ett av dessa anknytningskriterier är tillämpligt på de berörda personerna i det nationella målet för att avgöra om de omfattas av den nederländska lagstiftningen om social trygghet. Om så är fallet ska den behöriga institutionen i den medlemsstat vars lagstiftning blir tillämplig, genom utfärdande av ett A1-intyg, intyga att denna lagstiftning är tillämplig och, i förekommande fall, ange till och med vilken dag och på vilka villkor, i enlighet med artikel 19.2 i förordning nr 987/2009.
- 47 Mot bakgrund av det ovan anförda ska tolkningsfrågan besvaras på följande sätt. Artikel 1 i förordning nr 1231/2010 ska tolkas så, att tredjelandsmedborgare, såsom de som är aktuella i det nationella målet, vilka vistas och arbetar tillfälligt i olika medlemsstater för en arbetsgivare som är etablerad i en medlemsstat kan åberopa samordningsbestämmelserna i förordningarna nr 883/2004 och nr 987/2009 i syfte att avgöra vilken lagstiftning om social trygghet som de omfattas av, förutsatt att de vistas och arbetar lagligen på medlemsstaternas territorium.

### **Rättegångskostnader**

- 48 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i det nationella målet domstolen utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den hänskjutande domstolen att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttrande till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (första avdelningen) följande:

**Artikel 1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1231/2010 av den 24 november 2010 om utvidgning av förordning (EG) nr 883/2004 och förordning (EG) nr 987/2009 till att gälla de tredjelandsmedborgare som enbart på grund av sitt medborgarskap inte omfattas av dessa förordningar, ska tolkas så, att tredjelandsmedborgare, såsom de som är aktuella i det nationella målet, vilka vistas och arbetar tillfälligt i olika medlemsstater för en arbetsgivare som är etablerad i en medlemsstat kan åberopa samordningsbestämmelserna i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 883/2004 av den 29 april 2004 om samordning av de sociala trygghetsystemen och Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 987/2009 av den 16 september 2009 om tillämpningsbestämmelser till förordning (EG) nr 883/2004, i syfte att avgöra vilken lagstiftning om social trygghet som de omfattas av, förutsatt att de vistas och arbetar lagligen på medlemsstaternas territorium.**

Underskrifter